

Decyzja

Prezydium KK

nr 149/20

ws. opinii o projekcie ustawy budżetowej na rok 2021

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza następujące uwagi do przedstawionego przez rząd *projektu ustawy budżetowej na rok 2021*.

NSZZ „Solidarność” uważa, że w dobie walki z Covid-19 priorytetami rządu powinno być zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli, ochrona pracowników i ich rodzin oraz osób najsłabszych.

Podkreślając bardzo ważną rolę planowania dochodów oraz wydatków budżetu państwa, Związek docenia działania rządu skierowane na ratowanie gospodarki. Jednak w chwili obecnej ważne jest stworzenie długofalowej strategii wychodzenia z kryzysu z wykorzystaniem środków finansowych z budżetu oraz środków unijnych w kierunku wzrostu inwestycji, ochrony miejsc pracy i przeciwdziałaniu społecznym skutkom pandemii. O ile można zaakceptować sytuację braku Wieloletniego Planu Finansowego Państwa, niezrozumiałym jest zwlekanie rządu z nowelizacją budżetu państwa na 2020 rok, kiedy stało się oczywiste, że jest ona niezbędna ze względu na skutki gospodarcze i społeczne pandemii. Konsekwencją takiej sytuacji jest, że podstawą do planowania budżetu na 2021 rok jest projekt nowelizacji, a nie obowiązująca ustawa. Odwoływanie się w projekcie ustawy budżetowej na 2021 rok w jednym miejscu do nowelizacji, a w innym do ustawy budżetowej powoduje brak przejrzystości projektu. Ponadto pomimo deklaracji rządu partnerzy społeczni nie otrzymali do zaopiniowania projektu nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020.

Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów projektem ustawy budżetowej przyrost PKB w 2021 r. będzie m.in. efektem wzrostu inwestycji o ok. 4 proc. w ujęciu rok do roku a spożycie prywatne wzrośnie o 4,4%.

Projektodawcy w uzasadnieniu wskazują na zwiększone ryzyko odchylenia wyników dla wybranych kategorii makroekonomicznych względem przyjętego scenariusza ze względu na długość i intensywność pandemii COVID-19 oraz kształtowanie się cen na światowych rynkach surowców energetycznych i żywności co będzie miało wpływ na ceny w Polsce.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem rządu co do konieczności pobudzenia inwestycji zarówno publicznych, jak i prywatnych. Jednak założenia rządu co do wzrostu inwestycji prywatnych w roku 2021 wydają się zbyt optymistyczne.

Wbrew obietnicom Ministerstwa Finansów, złożonym na posiedzeniu Zespołu problemowego ds. Budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych Rady Dialogu Społecznego w czerwcu br., że nie przewiduje się zwolnień i cięć wynagrodzeń w sferze finansów publicznych rząd uruchomił mechanizm zapisany w tarczy (Uchwała RM z dnia 26 sierpnia br. w sprawie wypracowania rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom gospodarczym wywołanym przez COVID-19.)

Nie ma zgody NSZZ „Solidarność” na redukcje zatrudnienia w sferze finansów publicznych oraz na zamrożenie płac w sferze budżetowej.

Działania dotyczące zmniejszenia zatrudnienia, jak i próby ograniczania wynagrodzeń są działaniem niezrozumiałym, mając na względzie zaangażowanie pracowników tego sektora w walkę z pandemią. Będą one prowadziły do zwiększenia fluktuacji kadr, obniżenia standardów świadczonych przez administrację publiczną usług oraz odejściami wykwalifikowanych specjalistów z sektora publicznego, co doprowadzi do obniżenia standardu realizacji programu społecznego i ekonomicznego rządu.

Na negatywną ocenę zasługują, zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2021, zmiany w wysokości odpisów dotyczących Funduszu Pracy. Przeprowadzanie przez rząd zmian w zakresie wykorzystania Funduszu Pracy bez konsultacji z partnerami społecznymi jest niedopuszczalną praktyką. Brak jest również uzasadnienia do zmiany wysokości składki na Fundusz Solidarnościowy, którego cel również został zmieniony bez udziału uczestników dialogu społecznego.

Wynagrodzenia

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, zgodnie ze wspólnym Stanowiskiem strony pracowników Rady Dialogu Społecznego z dnia 13 sierpnia 2020r., postuluje wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na rok 2021 na poziomie 10% w ujęciu nominalnym.

Mając na uwadze jak ważny jest wzrost inwestycji publicznych w najbliższym roku, co wiąże się z zapewnieniem fachowej obsługi i zaangażowaniem urzędników państwowych (publicznych), brak wzrostu wynagrodzeń oraz zapowiedziane redukcje zatrudnienia w sferze finansów publicznych są niezrozumiałe i zasługują na zdecydowaną krytykę.

Prezydium Komisji Krajowej kolejny raz wzywa stronę rządową do podjęcia rozmów na temat systemowego uregulowania mechanizmu wzrostu wynagrodzeń dla zatrudnionych

w sferze finansów publicznych. Wynagrodzenia winny odzwierciedlać efektywność pracy, kompetencje, kwalifikacje, obciążenie pracą, natomiast mechanizm wzrostu winien być powiązany ze wzrostem gospodarczym gwarantując utrzymanie realnej wartości wynagrodzeń osób zatrudnionych w tej sferze oraz zapewniać wzrost wynagrodzeń w oparciu o wzrost gospodarczy mierzony prognozowanym wzrostem PKB na rok następny.

Brak systemowego rozwiązania nie może być zastąpiony działaniami podejmowanymi ad hoc, które przyniosą nieodwracalne skutki dla poziomu usług publicznych i odpływu fachowej kadry z administracji publicznej.

Minimalne wynagrodzenie za pracę

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” stwierdza, że przedstawiona przez Radę Ministrów wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę od dnia 1 stycznia 2021 roku w kwocie 2800 zł oraz wysokość minimalnej stawki godzinowej w kwocie 18,30 zł realizuje oczekiwania Związku.

Wzrost wysokości minimalnego wynagrodzenia do poziomu 2800 zł będzie odgrywać istotną rolę w stymulowaniu gospodarki w związku z epidemią koronawirusa, a także zabezpieczy dochody najuboższych gospodarstw pracowniczych, które najbardziej odczuwają wzrost cen produktów podstawowych.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” domaga się pełnego odmrożenia wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, co będzie miało pozytywny wpływ na budżet poprzez zwiększenie wpływów podatkowych z tytułu wzrostu konsumpcji.

Obecnie podstawę do wyliczeń odpisu podstawowego stanowi przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2018 r.

Rynek pracy

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2021 w zakresie rynku pracy trudno nie uwzględnić negatywnych skutków wywołanych pandemią wirusa SARS-CoV-2. Pomimo tego, że zatrzymał się systematyczny spadek stopy bezrobocia w związku z wprowadzeniem 20 marca 2020 roku stanu epidemii, wzrost stopy bezrobocia rejestrowanego w lipcu do wartości 6,4% nie jest tak znaczny, jak wcześniej prognozowano. Prawdopodobnie będzie miało miejsce pogłębienie się stopy bezrobocia, jednak trudno jest określić jej wielkość na chwilę obecną. Mając na uwadze powyższe, istotne i pożądane jest zachowanie spójności Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, stąd negatywnie należy ocenić treść art. 26 projektu ustawy budżetowej odnośnie ograniczenia przychodów Funduszu Pracy do 1% w 2021 roku. W roku 2019 i bieżącym nastąpiło ograniczenie wpływów

Funduszu Pracy na rzecz Funduszu Solidarnościowego do poziomu 2%. Tak istotne ograniczenie przychodu Funduszu Pracy w aktualnej sytuacji gospodarczej jest niecelowe.

Ponadto negatywnie należy ocenić propozycję zmniejszenia środków przeznaczonych na wynagrodzenia pracowników powiatowych urzędów pracy i to aż o 13%. Mając na uwadze możliwe do wystąpienia skutki pandemii, a w szczególności - wzrost stopy bezrobocia rejestrowanego i potrzeby przekwalifikowania, zmniejszenie środków w tym zakresie o taką wartość wydaje się być drastyczne i niecelowe.

W roku 2021 planuje się przeznaczyć na zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy więcej środków finansowych niż w roku bieżącym, co ocenić należy pozytywnie, podobnie jak to, że przeniesiona została do Funduszu Pracy pozycja „refundacja wynagrodzenia młodocianych pracowników”, która wcześniej znajdowała się w Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Pozytywnie należy również ocenić usunięcie z Funduszu Pracy pozycji „koszty związane ze specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych”, które w ustawie budżetowej na rok 2020 wynosiły ponad 2 mld zł. Jednocześnie zaznaczyć należy, iż pozycja ta również nie jest ujęta w Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Po raz kolejny należy zwrócić uwagę, iż w planie finansowym Funduszu Pracy, w pozycji dotyczącej działań aktywizacyjnych pozostawiono zmniejszoną liczbę pozycji finansowanych z funduszu, natomiast przedstawienie wydatków ma charakter ogólny. Na ich podstawie nie jest możliwe dokonanie pełnej oceny szczegółowych wydatków w odniesieniu do poszczególnych środków aktywizacyjnych przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Powyższe dotyczy, w szczególności pozycji 4.4.9 planu, w której wymieniono takie działania jak poradnictwo zawodowe, badania, ekspertyzy, konferencje, EURES, czy partnerstwo lokalne. W tym zakresie wnosimy o szczegółowe uzasadnienie w jakim stopniu środki finansowego Funduszu Pracy mają być podzielone na zadania objęte ww. pozycją, zwłaszcza wobec zwiększenia tychże wydatków.

Polityka rodzinna

Rok 2021 będzie rokiem ustawowej weryfikacji wysokości kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz zasiłków z pomocy społecznej. Obserwowany wzrost cen produktów podstawowych, a więc takich, które znajdują czołowe miejsce w koszyku inflacyjnym najuboższych gospodarstw domowych, wskazuje na potrzebę wzrostu ustawowych limitów oraz wysokości świadczeń. Tym bardziej, że nie przewiduje

się waloryzacji powszechnego świadczenia wychowawczego, który do tej pory ograniczało ubóstwo rodzin z dziećmi. Świadczenia rodzinne powinny stanowić element wzmocnienia dochodów przeznaczonych na utrzymanie dzieci i wzmocnienie ich szans. System świadczeń rodzinnych, jak i system wsparcia osób uprawnionych do alimentów, powinny reagować na kryzysy dochodowe rodzin, a stan epidemii może przyczynić się do zwiększenia ubóstwa wśród szczególnie wrażliwych grup społecznych, jakimi są ubogie rodziny a także rodziny rodziców samotnych. NSZZ „Solidarność” przypomina, że w marcu 2020 r. trafił do konsultacji rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny. W cytowanym projekcie, planuje się m.in. zwiększenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń alimentacyjnych oraz wprowadzenie stałego mechanizmu waloryzacji tego kryterium. Niestety, prace nad projektem zostały wstrzymane, a w opiniowanym projekcie budżetu na rok 2021 nie planuje się szczególnych rezerw na wypłatę dodatkowych świadczeń alimentacyjnych.

Dlatego NSZZ „Solidarność” oczekuje zabezpieczenia środków na powyższe działania na rzecz rodziny w 2021 r. na odpowiednim poziomie.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jako element szeroko pojętej polityki społecznej państwa jest jednym z najważniejszych obszarów działalności administracji publicznej w naszym kraju. Jej celem jest przede wszystkim umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (*art.2 ustawy o pomocy społecznej*). Sprawne działanie organów państwa w tym obszarze przekłada się na komfort życia wszystkich obywateli. Wiele tych zadań państwo realizuje za pośrednictwem samorządu terytorialnego, który niewątpliwie będąc bliżej obywatela ma możliwość wnikliwiej oceniać sytuację osób potrzebujących oraz adekwatnie adresować pomoc. Jednak samorząd terytorialny nie jest w stanie samodzielnie realizować wszystkich delegowanych zadań z zakresu polityki społecznej, gdyż ciężar finansowy przekracza jego możliwości. Dlatego tak ważne jest aby władze centralne przeznaczały na realizację tych zadań dotacje na poziomie umożliwiającym ich realizację, co stanowi gwarancję, że wszyscy obywatele będą mieli równy dostęp do zabezpieczenia społecznego. Jednocześnie nie można zapominać o samych pracownikach sektora usług społecznych, którzy realizują trudne i niejednokrotnie także niebezpieczne zadania. Od lat pracownicy pomocy społecznej upominają się o dostrzeżenie ich wysiłków i docenienie ich pracy. Analizując projekt budżetu na rok 2021 w obszarze pomoc społeczna trudno dostrzec aby te postulaty w nadchodzącym roku mogły zostać zrealizowane. W **rozdziale 85 219 -**

ośrodki pomocy społecznej - plan na 2021 r. zakłada kwotę na poziomie 445 mln 277 tys., co stanowi niewielki wzrost w porównaniu z planem na 2020 r., który zakładał kwotę na poziomie 444 mln 539 tys. oraz w 2019 r. - 437 mln 81 tys. Jednocześnie należy pamiętać, że w związku z tym, iż w roku 2021 przypada weryfikacja kryteriów dochodowych w pomocy społecznej, będzie to skutkowało zwiększoną pracą pracowników socjalnych. Biorąc pod uwagę sytuację wywołaną pandemią Covid-19, która również pociąga za sobą negatywne skutki gospodarcze i, co za tym idzie, ograniczenie poziomu dochodów obywateli, to konieczność większego wsparcia wydaje się wręcz oczywista. Zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” w nadchodzącym roku należy wreszcie w sposób wymierny docenić pracę służb społecznych.

Sytuacja osób niepełnosprawnych w 2021 r.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zgodnie z projektem budżetu na 2021 r., będzie dysponował środkami w wysokości 6,461 mld zł, a zatem jego budżet będzie wyższy od tegorocznego o 90 milionów zł. Niestety, w podniesieniu wpływów znowu nie będzie miała udziału dotacja z budżetu państwa, która będzie wynosić niewiele więcej niż 700 milionów zł. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” podtrzymuje swój postulat ustalenia stałego trzydziestoprocentowego poziomu dofinansowania wydatków, które PFRON ponosi na zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych.

W projekcie ponownie nie przewidziano środków na realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 21 października 2014 r. dotyczącego różnicowania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną. Zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” nie należy dłużej zwlekać z realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego, dlatego koniecznością jest zapewnienia środków na realizację tych działań w budżecie na 2021 rok. Wyrównanie uprawnień opiekunów osób niepełnosprawnych powinno być priorytetem państwa tym bardziej, że wsparcie instytucjonalne w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi jest nadal daleko niewystarczające.

Plan finansowy Funduszu Solidarnościowego to kwota ponad 33 miliardów zł. Jednak aż 23 miliardy z tych środków to wydatki związane z dodatkowym rocznym świadczeniem dla emerytów i rencistów. NSZZ „Solidarność” podtrzymuje swoje wątpliwości co do zasadności finansowania dodatkowego świadczenia dla wszystkich emerytów i rencistów z Funduszu Solidarnościowego.

Na wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne, finansowe oraz świadczenie uzupełniające dla osób niepełnosprawnych z Funduszu Solidarnościowego przewidziano ponad 5,5 miliarda zł, a więc o ponad 500 milionów więcej niż w roku 2020 r. co przy trudnym budżecie w czasie ogłoszonego stanu epidemii jest dobrą informacją.

Pomimo wydawania znacznych środków na infrastrukturę drogową i kolejową, do osób niepełnosprawnych kierowana jest niewystarczająca oferta przewozowa. Zbyt mała liczba połączeń (brak stałego i częstego cyklu przejazdów) utrudnia osobom niepełnosprawnym dostanie się do pracy (jest to jedna z przyczyn ciągle niskiego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych). Kolejnym problemem jest słaba oferta przewozowa na liniach przekraczających granice województw - niepełnosprawni mieszkańcy styków województw często mają problem aby dostać się do pobliskich miejscowości, w których jest zakład pracy czy przychodnia lekarska, a położonych w innym województwie. Niezbędne wydaje się narzucenie samorządom województw oraz przewoźnikom kolejowym i autobusowym wzajemnego wydłużania relacji w głąb sąsiedniego regionu.

Problemem zauważalnym jest również nagminne wykorzystywanie, przez przewoźników tzw. Busów, ulg dla osób niepełnosprawnych. Urzędy marszałkowskie zwracają przewoźnikom kwoty za ulgowe bilety np. dla kilkunastu osób niewidomych w czasie jednego kursu podczas gdy osoby niewidome wcale nie skorzystały z usługi tego dnia. Problem nieuczciwych przewoźników powinien zostać zlikwidowany a środki zaoszczędzone mogłyby zostać wykorzystane na zwiększenie dostępności i poprawę oferty przewozowej.

Zlikwidowanie powyższych problemów transportowych nie jest drogie, natomiast przyniosłoby pozytywne efekty w postaci zwiększenia komfortu życia i wzrostu aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Emerytury i renty z FUS

Prezydium Komisji Krajowej podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone we wspólnym wystąpieniu reprezentatywnych central związkowych z 13 sierpnia 2020 r., o potrzebie ustalenia wskaźnika waloryzacji rent i emerytur w 2021 roku na poziomie nie niższym niż średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług dla gospodarstw emeryckich w 2020 r. zwiększonym o co najmniej 50% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia za pracę w 2020 r. NSZZ „Solidarność” podkreśla też konieczność wypracowania takiego mechanizmu waloryzacji najniższych rent i emerytur, który zapewni adekwatny do dynamiki kosztów utrzymania najuboższych gospodarstw domowych, powiększony o proporcjonalny do PKB, coroczny wzrost wartości świadczeń.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” przypomina o oczekiwanym przez wielu pracowników uzupełnieniu systemu ubezpieczeń emerytalnych o rozwiązania dla osób z długoletnim stażem ubezpieczeniowym, które u schyłku swojej aktywności zawodowej nie osiągnęły jeszcze ustawowego wieku uprawniającego do emerytury. Długotrwały okres składkowy oznacza w praktyce zazwyczaj podjętą w młodym wieku ciężką pracę fizyczną.

Choroby zawodowe takich osób często uniemożliwiają im dalszą pracę, a jednocześnie nie mają one możliwości korzystania ze zgromadzonego na swoich kontach emerytalnych zazwyczaj dużego kapitału. NSZZ „Solidarność” z ubolewaniem stwierdza, że w projekcie budżetu na rok 2021 nie zabezpiecza się środków na ewentualne wprowadzenie postulowanych rozwiązań.

Podatki

Podatki – poza funkcją fiskalną – pełnią także funkcję dystrybucyjną i stymulacyjną, a więc powinny służyć realizacji określonych celów społecznych, w tym wyrównaniu dysproporcji dochodowych. W związku z tym nadal aktualne są zastrzeżenia NSZZ „Solidarność” dotyczące kształtu systemu podatkowego, a zwłaszcza stopnia progresywności w podatku dochodowym od osób fizycznych. Zwiększenie liczby progów podatkowych w podatku dochodowym zmniejszyłoby obciążenia fiskalne osób najmniej zarabiających. Dane Ministerstwa Finansów wskazują na to, że większość płatników podatku PIT znajduje się w pierwszym progu podatkowym przy niewielkiej liczbie osób płacących 32-procentowy podatek dochodowy. Zwracamy uwagę na fakt, że system podatkowy najbardziej obciąża osoby osiągające najniższe dochody. Dodatkowo fakt, że podatek od towarów i usług nieproporcjonalnie negatywnie obciąża osoby o niższych dochodach, w połączeniu z niesprawiedliwym systemem podatku dochodowego, tworzy niekorzystny obraz obciążeń podatkowych osób najmniej zarabiających. Dodatkowo decyzja rządu o rezygnacji z powrotu do poprzednich stawek podatkowych VAT niekorzystnie wpłynie na słabsze grupy społeczne. Podkreślić należy, że działania innych państw europejskich w tym zakresie są odmienne. Na przykład Niemcy, chcąc wspomóc dotkniętą kryzysem gospodarkę oraz zwiększyć siłę nabywczą obywateli, obniżyły podstawową stawkę VAT z 19% do 16% - w Polsce podstawowa stawka VAT pozostaje na poziomie 23%, a obniżona na poziomie 8% pomimo tego, że ustawowe wskaźniki pozwalają na obniżenie tych stawek.

Zaproponowane w projekcie budżetu państwa na rok 2021 zmiany w systemie podatkowym nie dotyczą pracowników i ich rodzin (dalsze obniżenie kwoty wolnej od podatku), a jedynie podmiotów należących do sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Niepokoi przede wszystkim, że częstotliwość w zmniejszeniu opodatkowania dla prowadzących działalność gospodarczą jest większa. Pozytywnie oceniony przez NSZZ „Solidarność” cel projektu tzw. podatku estońskiego, który ma służyć realizacji proinwestycyjnej strategii rozwoju w szczególności poprzez wzrost zatrudnienia oraz systematycznie ponoszone nakłady inwestycyjne jest jednak obarczony pewnymi ryzykami. Przede wszystkim w ocenie skutków regulacji przeszacowano skutki ubytku dochodów budżetu państwa z wpływów CIT. Brak pewności co do liczby przedsiębiorców,

którzy skorzystają z podatku nie uprawnia projektodawcy do wyciągnięcia wniosku, że wszystkie uprawnione podmioty już w pierwszym roku działania ustawy z nich skorzystają - a nawet policzone skutki są przeszacowane. Konsekwencją takich błędnych założeń będzie niewykorzystany ubytek dochodów budżetu państwa, który można przeznaczyć na inne cele (np. wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej).

Zdrowie

Czas pandemii uwidocznił jak ważnym elementem jest odpowiednie finansowanie ochrony zdrowia i sprawne funkcjonowanie systemu. Przyszły rok będzie wyjątkowo trudny ponieważ pandemia spowodowała przesunięcie procedur pozakoronawirusowych na przyszłe okresy, czego skutkiem będzie konieczność zagwarantowania większych środków aby jeszcze bardziej nie wydłużać kolejek do zabiegów. Dlatego należy wykorzystać wszystkie możliwe środki zarówno budżetowe, jak i pochodzące z programów UE aby zapewnić dostęp pacjentów do usług publicznych oraz utrzymać wysoką aktywność pracowników ochrony zdrowia, pomocy społecznej .

Oświata

Analiza projektu ustawy budżetowej prowadzi do wniosku, że w 2021 roku nie są planowane podwyżki płac nauczycieli. Art. 9 ust. 2 określa poziom kwoty bazowej dla nauczycieli w wysokości 3537,80 zł. Oznacza to, uwzględniając mechanizm konstruowania wynagrodzeń pracowników pedagogicznych określony w art. 30 ust. 3 Ustawy z dnia 26 stycznia 1981 roku Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2019 r., poz. 1287 z późniejszymi zmianami), że Rząd RP nie przewiduje wzrostu płac nauczycieli w przyszłym roku budżetowym. Projektowana wysokość kwoty bazowej określonej dla nauczycieli w Ustawie budżetowej na rok 2021 pokrywa się bowiem dokładnie z kwotą, która jest obowiązująca obecnie, od 1 września br.

Konsekwentnie, jak w kilku ostatnich latach, opowiadamy się za zmianą systemu finansowania oświaty, co koniecznie musi prowadzić do zmiany zasad konstruowania budżetu państwa w części oświatowej subwencji ogólnej (części 82, zał. nr 2), a w niej z przejrzystymi i realnymi regułami finansowania wynagrodzeń.

NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje zaproponowany projekt ustawy budżetowej na rok 2021 w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Od kilkunastu lat bowiem relacja płacy nauczycieli w stosunku nie tylko do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ale i do płacy minimalnej drastycznie spada. Prowadzi to w dalszej konsekwencji do naruszenia algorytmu waloryzacji minimalnych stawek wynagrodzenia tej grupy zawodowej. Ponadto powoduje ubożenie nauczycieli

w stosunku do wielu pozostałych grup zawodowych, co znajduje odzwierciedlenie w relacji wynagrodzeń nauczycieli do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Tendencję tę potwierdza dokument Rady Ministrów z lipca 2020 roku pt. *Założenia projektu budżetu państwa na rok 2021*. Zgodnie z nim: stosując tę metodę płace nauczycieli 2w 2020 r. wzrosły o 2% (a nie jak mylnie podaje się o 6%).

Mając powyższe na uwadze projekt ustawy budżetowej na rok 2021 w części dotyczącej wynagrodzenia nauczycieli oceniamy negatywnie oraz oczekujemy szybkiego rozpoczęcia prac nad zmianą zasad tworzenia części dotyczącej realizacji zadań oświatowych.

Inne uwagi

Poważnym mankamentem przy konstruowaniu budżetu na przyszły rok jest brak szczegółów w zakresie unijnej perspektywy finansowej na lata 2021-2027.

Prezydium KK oczekuje na analizę dotyczącą czteroletniej strategii wychodzenia z długu.

W uzasadnieniu projektodawca wskazuje na kilka elementów przyszłorocznego budżetu takich, jak realizacja zobowiązania rządu do zwiększenia w roku 2021 nakładów na finansowanie ochrony zdrowia do poziomu 5,3% PKB, waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2021 wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 103,84 %, finansowanie potrzeb obronnych RP na zwiększonym poziomie 2,2% PKB oraz zwiększenie wydatków w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki. Rodzą się wątpliwości czy ich wskazanie we wstępie uzasadnienia oznacza, że są to priorytety budżetu na 2021 r.

Gdańsk, 15 września 2020 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek